

Izhaja
vsak mesec enkrat.
—
Uredništvo in uprav-
ništvo je v
Salendrovi ulici št.6.

MOJ DOM

Oglase se računa po
posebnem ceniku.
Tiska tiskarna Makso
Hrovatin v Ljubljani.
Odgovorni urednik:
Ivan Frelih

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Štev. 1.

Ljubljana, 29. januarja 1927.

Leto VII.

Desetletnica predsedništva g. Ivana Freliha

Koncem decembra lanskega leta je preteklo deset let, odkar je na čelu organizacije hišnih posestnikov v Sloveniji gospod Ivan Frelih. Vodi že deset let Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani ter Zvezo hišnih in zemljiških posestnikov v Sloveniji, ter je tudi od ustanovitve podpredsednik glavne Zveze hišnih in zemljiških posestnikov S. H. S. v Beogradu.

Naš dični Ivan Frelih ni le predsednik organizacij, ampak je duša vseh naših organizacij. Veliko in ogromno je delo, ki ga opravlja naš prezaslužni voditelj in neustrašeni boritelj za zasebno lastnino. Kot predsednik izvršuje tudi vse druge društvene posle skoro sam, in nastopa na branik zasebne lastnine vsak čas, kadar ga kliče korist naših članov.

Ne le da je organiziral hišne in zemljiške posestnike v Sloveniji, ampak je inicijator Glavne zveze hišnih in zemljiških posestnikov v naši državi, kar mu hvaležno priznavajo vsi, tudi Srbi in Hrvati, kateri slednji so ga izvolili za častnega člana svoje Zveze v Zagrebu.

Da smo dosegli vsaj tolike uspehe, glede prostosti svoje lastnine, po neštevilnih stanovanskih zakonih, ki so nas oropali naših pravic, je največja zasluga našega prezaslužnega predsednika g. Ivana Freliha, čigar ime ostane zapisano z zlatimi črkami v zgodovini boja za zasebno lastnino.

Mi želimo, da bi naš predsednik vodil našo organizacijo še nadalje tako uspešno, kot dosedaj do končne zmage in mu kličemo v hvaležnosti:

»Na mnoga leta«!

**Prvo društvo hišnih posestnikov
v Ljubljani**

**Zveza hišnih in zemljiških posestnikov
v Sloveniji**

Društvo hišnih posestnikov za Ljubljano in okolico priredi ob priliki desetletnega delovanja našega velezaslužnega predsednika gospoda Ivana Freliha

slavnostni večer

ki se vrši v sredo dne 9. svečana 1927 ob 8. uri na verandi hotela »Union«. — Z ozirom na vztrajno in neustrašeno delo v boju za našo lastnino, ki ga je vršil gospod predsednik skozi deset let v prid naših interesov, pričakujemo zanesljive udeležbe, od članstva, kakor tudi cenj. rodbine.

Odbor.

Po volitvah v oblasne skupščine

Velike politične in gospodarske važnosti so bili za vsako deželo bivši deželni zbori in odbori. Kranjskega je po prevratu začetkom novemb. l. 1918 brez vsake prevdarnosti in brez tehtnih razlogov razpustil takratni Narodni Svet, kar je potem potrdilo tudi Narodno Veče v Zagrebu. Mesto, da bi se bilo kranjskemu deželnemu odboru priklopilo še slovensko ozemlje Štajerske, ki je spadalo poprej pod deželni odbor v Grazu in na ta način napravilo važno gospodarsko silo in politično središče, pa se je radi nekaterih osebnosti vse to razpustilo in razgnalo. V Nemški Avstriji so bili mnogo previdnejši ter so v kompetenco bivšega zbora in odbora pridružili še politično moč, tako da so ti avtonomni zastopi mnogo važnejši s povečano avtonomijo in imajo mnogo večji delo-

krog, kakor prejšnji deželni zbori. Mnogo panog, ki so spadali prej pod državni zbor, jih rešuje sedaj avtonomni deželni odbor. Pri nas pa se hoče pod nekaterim trenutnim navdušenjem vse preobrniti, kar se pozneje britko maščuje.

Z razpustom bivšega deželnega zbora in odbora je prenehala po krivdi nas samih vsaka avtonomija v Sloveniji in se je vse začelo centralizirati v Beogradu in tudi to iz edino političnih razlogov, da se škoduje gotovi politični stranki, ki se jo je hotelo s tem oslabiti. Oslabitev ni prišla, pač pa mi radi teh nepremišljenih korakov sedaj vsi trpimo v gospodarskem in političnem pogledu. Tukaj ne pomaga prav noben izgovor. Vse to smo sami zakrivali in sedaj se ne upa nobena politična stranka tega priznati, ker bi končno volilci lahko zahtevali odgovor za vse škode, ki so nam jo takratni političarji napravili. Deželni uradniki so prišli pod državno upravo, niso imeli nobenih predpisov in nikakih predhodnih zakonov in tako je pričelo polagoma prehajati deželno premoženje v državno upravo in ravno tako so se pričele bivše deželne doklade stekati v drž. blagajno v Ljubljani oziroma v Beogradu. Ko so v Beogradu videli, da smo v Sloveniji s tem zadovoljni, pa se je na predlog nekega slovenskega uradnika bivše deželne doklade na Kranjskem in Štajerskem prekrstilo za državni pribitek, kar je seveda centralni vladi bilo prav vseč, ker je s tem dobila lepe nove denarne vire. Ko je bila prisiljena država nekoliko povišati prav nizke drž. davke v Srbiji, je enakomerno povišala vse davke, tudi na Hrvaškem in Sloveniji in tako se moramo

mi, edino nepremišljenemu razpustu deželnega odbora zahvaliti, da se nam od bivših deželnih doklad naprtilo še vse nove drž. prebitke, kakoršnih v ostalih pokrajinah nimajo in vrhu tega moramo plačevati še od bivših deželnih doklad celo invalidski davek in vojno komoro, kar pomeni skupaj za 100 odstotno zvišanje bivših deželnih doklad.

Ko se je leta 1922 v skupščini izdelal in odobril zakon o samoupravi oblastij se je popolnoma prezrlo, da bi se bilo poskrbelo, da se vse bivše deželne doklade in vse bivše deželno premoženje zopet zakonito prepusti novim oblastvam. Oblastne skupščine bodo radi tega zelo velike važnosti in bo treba velike zmožnosti, taktike in dela, da se bo vse bivše deželno premoženje zopet pridobilo za nove samoupravne odbore. Sem spadajo zlasti elektrarna na Završnici, vse bolnišnice v Sloveniji, deželni dvorec in muzej, deželno operno gledališče in razna druga posestva. Dasiravno smo bili prepričani o važnosti volitev za oblasne skupščine in kako bi bilo potrebno, da bi dobili v te zборе nekaj naših zastopnikov, pri naših popolnoma razdrapanih političnih razmerah, smo se morali takoj odločiti, da boje za volitve v te skupščine prepustimo političnim strankam in da nam ne kaže, da bi naše organizacije zaenkrat posegle v volilni boj. Zato smo na zadnjem zborovanju hišnih posestnikov v Ljubljani dne 4. decembra 1926 sklenili, da naše društvo kot nepolitična organizacija ne posega v volitve, dasiravno bi bilo to potrebno. Tako smo se tudi strogo držali, ker nikakor nismo hoteli društvu škodovati, kar bi se bilo uteg-

nilo zgoditi pri politični zaslepljenosti nekaternikov.

Tudi mi bomo imeli polno posla in boja z oblastnimi skupščinami, če nam bodo hoteli naložiti nova bremena. Temu se bomo odločno branili. Poznamo dobro naše posestnike, ki nam bodo sedaj odgovorili, zakaj pa nam tega niste poprej povedali, pa bi bili zavzeli stališče, na katero stranko naj se naša organizacija obrne. Dobili smo tudi več pisem radi teh volitev, prihajali so posestniki k nam in želeli, da skličemo sestanek, da zavzamemo stališče napram volitvam v oblastne skupščine. Če pa bi se bili sklicali posestniki na skupni razgovor, bi bilo brez dvoma prišlo do nesoglasja, ker posestniki do sedaj še niso v toliko disciplinsko vzgojeni, da bi znali predvsem drugim tujim koristim zavzeti svojo lastno korist. Pri tem pa bi bili primorani tudi opozarjati na krivice, ki so jih posestnikom dosedaj delale zlasti v stanovanjskem vprašanju najmočnejše politične stranke v Sloveniji. Posestnikom bi morali še enkrat in jasneje ponoviti, da so bili samostojni demokrati v Narodni Skupščini največji nasprotniki sedanjih, za nas ugodnih izprememb v stan. zakonu in da je ravno tako tudi SLS po svojem zastopniku nasprotovala ugodnosti, ki nam jih je hotela dovoliti vladna večina. Povdariti bi bili tudi morali, da so bili popolnoma na strani hišnih posestnikov radikali in po veliki večini tudi HSS, s katero pomočjo se je končno sprejelo zadnji stan. zakon, ki nam je prineslo končno likvidacijo tega nesrečnega vprašanja. To bi bili morali povedati posestnikom, kar pa bi bilo zelo neljubo politično pronosiranim osebam, ki bi bili vsekakor hoteli, da naj se nagnemo na katero najmočnejših strank v Sloveniji, kateri pa nimata za nas zadostnega pomena v Narodni skupščini ter so nam dosedaj več škodovala kakor koristile.

Da preprečimo vsako nepotrebno nesoglasje, smo opustili sestanek in tudi posameznim posestnikom nismo dali niti najmanjšega migljaja, kateri stranki naj oddajo svojo kroglico. Če sedaj »Slovenski Narod« očita podpisane predsedniku, da je agitiral med posestniki za radičevece, je to popolnoma čista izmišljotina in samo zadnji pripomoček, da bi končno posestniki res ne uvideli, katera politična stranka je bila za nje in katera proti interesom hišnih posestnikov. Toda uverjeni smo, da tega napada ni napisal prav noben hišni posestnik, ker jih smatramo za toliko previdne, da niso sposobni takega neosnovanega napada. Pa je res biti prijetno predsednik društva hišnih posestnikov. Najemniki mu grozijo z ubojem in smrtjo; hišni posestniki, da se premalo zavzema za njihove koristi, ter končno politične stranke oziroma listi pa, da agitira za kako njemu neljubo stranko. Skušali smo do sedaj biti popolnoma nepristranski, prikrivali smo do sedaj vsa nasprotovanja političnih strank; kako so hodili narodni poslanci na sestanke najemnikov, na naš kongres, ki so se ga udeležili tudi zastopniki drugih držav, pa se jim ni zdelo vredno, da se ga udeležijo. Da bi mi sedaj agitirali za take nam nasprotne gospode, tega vendar ne more nihče zahtevati in tudi »Slovenski Narod« ne, ki je dotični napad ali sam spisal ali ga pa poslal kak agitator njegove stranke. Toda sedaj so nas izvali, pri prihodnjih volitvah pa bomo napravili samo to, kar bo za nas koristno, če bo to vseč kak politični stranki ali ne.

Ne moremo verjeti, da bi kak posestnik hotel podpisane kritikovati, če je pri zadnjih volitvah volil stranko, katera edina se je dosedaj resno potegnila za izenačenje davkov in ki je pripomogla do zadnjega stan. zakona. »Slovenski Narod«

pravi, da ni dober ne za hišne posestnike in ne najemnike, kar pa je popolnoma nemogoče in velika glupost. Oboje namreč ni mogoče. S to volitvijo je hotel posestnikom samo koristiti in pridobiti stranko, na katero bo še neštetokrat vezan, če bo hotel za hišne posestnike doseči uspeha. Mislim pa da so hišnim posestnikom dobljeni uspehi večjega pomena, kakor pa izvolitev kakega političnega nam nasprotnega strankarja.

Končno izjavljam še to, da prav nobenega in to tudi nobenega hišnega posestnika prav nič ne briga, katerega kandidata sem volil, ker je to moja privatna zadeva in v katero se nima vtikati prav nihče in tudi ne hišni posestniki sami. Kdor se oglasi po informacije v naši pisarni, jih vsak dobi in se še nikoli nikogar ni vprašalo, kakšnega političnega mišljenja je in to pravico imamo zahtevati tudi za sebe. Ravno tako se mi ne spuščamo v to, da so naši odborniki kandidirali na drugih listah in nas bi tudi veselilo, če bi bilo izvoljenih več zastopnikov, ki so ob enem odborniki naših društev. Pa mi razumemo previdnost in takt, katerega naj imajo tudi drugi. Hišnim posestnikom pa je vedno na prosto voljo, da se izvolijo za zagovornika njih pravic tistega, ki jim je pogodu. Če pa bodo v tem upoštevali politične strani, se bodo še gotovo kesali.

Predsednik.

Ocenitev lastnih stanovanj

Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani je zaznalo, da se namerava lastna stanovanja hišnih gospodarjev za sedanje čase neprimerno obdavčiti, nakar je posebna deputacija osebno izročila gosp. dr. Karlu Šavniku, delegatu ministrstva financ v Ljubljani naslednjo spomenico:

Že v Avstriji je bil hišno-najemninski davek najvišji med vsemi državami in to zlasti v deželnih stolnih mestih kakor v Ljubljani, ki je znesel okroglo 20 odstotkov čiste najemnine. Z dokladi pa se je plačalo okroglo 40 odstotkov tako, da je hišnemu posestniku ostalo okroglo 60 odstotkov za vzdrževanje hiše in amortizacije vložnega kapitala. Že Avstrija je hotela ta hišni davek večkrat znižati, ker se ga je po pravici imenovalo evropski škandal, a ker se to ni zgodilo, je vsaj hišne posestnike za lastna stanovanja in poslovne lokale oškodovalo s tem, da se jih je mnogo nižje cenilo, kakor v najem oddana stanovanja in lokale in da se ni izvršila parifikacija z v najem oddanimi stanovanji. Dobro nam je znano, da je finančno ministrstvo avstrijsko oziroma njih podrejena finančna ravateljstva od leta do leta izdajala navodila, da je hišne posestnike pri ocenitvi lastnih stanovanj in lokalov blagohotno vpoštevati in ne parificirati. To se je tudi vedno zgodilo.

Hišni posestniki že 10 let trpimo vsled raznih stanovanjskih naredb in zakonov in še danes ne dobimo najemnin plačanih v zlati pariteti, medtem pa se vse druge potrebščine že davno plačujejo mnogo nad zlato vrednostjo. Hiše so že skoro propadle in bo treba ogromno žrtvovati, da se zopet popravijo in spravijo v dobro stanje. Posestniki so morali leta in leta plačevati, če so hoteli hiše vsaj obdržati in ohraniti.

Kljub neprimernim nizkim najemninam pa je hišno-najemninski davek rastel od leta do leta in to vsled proglašitve bivših deželnih doklad za državni pribitek, vsled na novo vpeljanega in dvakrat povišanega invalidskega davka in vojne komore tako, da je v Ljubljani v letu 1925 hišni posestnik glasom priloženega izkaza plačal samo državnega davka z doklada-

mi vred 63.8 odstotkov, kar je neprimer- no vsoko, ter nobeno drugo mesto v naši državi in v celi Evropi ni imelo tako visoke obdavčitve, kakor hišni posestniki v Ljubljani. Druge nasledstvene države kakor Češka, Poljska, Čehoslovaška kakor tudi Nemška Avstrija so hišno-najemninski davek znatno znižale, pri nas pa se je z dokladi zvišal skoro za 100 odstotkov s pribitki vred. Za leto 1926 se nam je posrečilo z neštetimi intervencijami pri gospodu ministru financ in gosp. poslancih v Beogradu, da se je hišno-najemninski davek za Ljubljano izenačil z ostalimi kraji v Sloveniji in znaša tudi v Ljubljani 12 odstotkov, s pribitki in dokladi pa 41.78 odstotkov, kar je še mnogo previsoko v primeri z drugimi davki in hišno-najemninskimi davki v drugih državah.

Slabe gospodarske razmere hišnih posestnikov so dosedaj vpoštevata tudi davčna oblastva v Sloveniji in torej tudi davčna administracija v Ljubljani v tem pogledu, da so se lastna stanovanja hišnih posestnikov nizko ocenila, večinoma pa pustila tako, kakor jih je hišni posestnik napovedi sam fatiral. Bili mo prepričani, da se bo pri odmeri hišno-najemninskega davka za leto 1927 in 1928 tudi tako postopalo napram posestnikom, a ker se je hišno-najemninski davek malo znižal, se hoče to nekako nadomestiti pri cenitvah lastnih stanovanj in lokalov hišnih gospodarjev. Kako se v tem pogledu postopa pri odmeri dohodnine bomo tudi gospodu delegatu dali posebno poročilo.

Hišni posestniki ljubljanski so nas začeli opozarjati, da je pričela davčna administracija v Ljubljani za prihodnji dve leti lastna stanovanja in lokale neprimer- no visoko ocenjevati. Radi tega so se pred par dnevi oglasili zastopniki našega društva pri šefu davčne administracije v Ljubljani, ker smo se na veliko iznenade- nje prepričali, da so vesti ocenitve lastnih stanovanj in lokalov resnična, kar se je navzočim pojasnilo. Tu se navajajo slučajji, v katerih so se lastna stanovanja visoko ocenila. Ko so se pozneje podali razni posestniki vprašati za koliko so ocenili za prihodnji dve leti stanovanja in lokale hišnih lastnikov so se pojasnila odklonila z izgovorom, da to ni mogoče. To postopanje ni pravilno, ker so napovedi hišno-najemnin. donosov javne in morajo biti vsakomur na vpogled. To pa radi tega, da se lahko vsakdo prepriča v koliko se mu hoče odmeriti hišno najemninski davek, da ne bo pozneje primoran vlagati šele priziva. V interesu finančne uprave je okolnost, da se vse hišne posestnike naprej obvesti o nameravanem povišanju lastnih stanovanj in lokalov, ker drugače se zna pripetiti, da bo toliko pritožb, da jih finančna uprava ne bo mogla rešiti v enem letu, ker bo treba v vsakem posameznem slučaju napraviti spis o postopanju.

V smislu čl. 35 in 36 ter nadaljnjih instrukcij za ugotovitev hišnih donosov, izdane v dvornem dekretu z dne 26. junija 1920 ima dolžnost davčna oblast, da hišnega posestnika obvesti, če se ji zdi nezadostna napovedana najemnina in to tudi za lastna stanovanja. Ker se to ni zgodilo in se to hoče nekako na tihem izvršiti in pripustiti šele pritožbam, ki se bodo pa morebiti prepozno vložile ali pa tudi celo opustile, ker bo hišni posestnik izvedel šele takrat za višjo ocenitev svojega stanovanja, ko bo meseca maja ali celo avgusta plačal hišno-najemninski davek. Večina posestnikov ne bo šla niti pogledat prepisov hišno-najemninskega davka, ker bo v prepričanju, da se je davek odmeril v smislu priložene napovedi. V zakonu predpisanih in prepotrebnih plačilnih nalogov pa hišni posestniki ne dobe, ker so

se ti brez vzrokov in brez prave vtemeljitve odpravili in se nam še do danes niso vrnili.

Gospoda delegata prosimo, da blagovoli navedene tehtne razloge vpoštevati in v smislu zakona takoj urediti, da se nemudoma obvesti vse hišne posestnike ljubljanske, če so se jih vrednost njih stanovanj in lokalov zvišale in jih pozove, da povedo nasprotno svoje mnenje. Ako pa se zdi gospodu delegatu to odveč, potem naj blagovoli odrediti, da se bodo stanovanja in lokalji pustili za podlago po istih zneskih, kakor so se napovedali ali se po povprečno zvišali tri do štirikrat v onih zneskih, ki so bili napovedani kot najemnina v letu 1914, če so posestniki stanovali v letu 1914 v dotičnih stanovanjih. S tem bi ne bili oškodovani preveč hišni posestniki, finančna uprava pa bi se izognila vsem pritožbam in pisarijam, katerem se moramo danes kolikor mogoče izmakniti. Prosimo tudi gospoda delegata, da dovoli, da ima vsak hišni posestnik vpogled, v koliko se je nameravalo oceniti njegovo stanovanje ali lokal.

Končno se usojamo pripomniti, da ima hišni gospodar za administracijo in upravo hiše polno posla in raznih pisarij, zakar ne dobi nobene odškodnine in se ga je oškodovalo na ta način, da se je njegovo stanovanje ali lokal nižje ocenil za hišni davek. Ta okolščina mora ostati kot lajšava tudi v prihodnje. Če se bo pa hišnega gospodarja previsoko obremenilo za lastno stanovanje, potem ne bo hotel nobeden več zidati svojih hiš, s čemer bo oškodovana država, občina, vsa industrija, obrt in trgovina in finančna uprava mora gledati, da se stavbena podjetnost podpira in ne omejuje. Ker znaša sedaj vodarina, gostaščina in kanalska pristojbina tudi za leto 1927 skupaj 20 odstotkov, bo moral hišni posestnik od 30.000 Din oenjenega lokala plačati letno 6000 Din na teh občinskih dokladah, kar je mnogo previsoko in jih je treba absolutno znižati. Finančna delegacija je glasom Ur. lista št. 459, 462 in 463-20 začasno sicer dovolila te naklade do preklica, toda ko bo znana odmerena podlaga, ki se bo z navedeno prakso povišala vsaj za 100 odstotkov je naravna posledica tega, da mora finančna delegacija v interesu vseh prebivalcev vže dovoljene občinske naklade do polovice znižati, ker drugače bodo s tem tudi najemniki, medtem tudi državni uradniki prehudo obremenjeni z navedenimi občinskimi dokladami. Od letne najemnine 5000 Din se bo torej na teh dokladah plačevalo 1000.—dinarjev, kar je brez dvoma previsoko in je finančna uprava poklicana, da obvaruje interese vsega prebivalstva in dovoljeno povišanje prekliče.

V interesu vsega gospodarstva pa je, da se oživi zopet stavbena podjetnost, s čemer se bo odpravila stanovanjska beda, opomogli pa se bodo tudi drugi davkoplačevalci, obrti in trgovine, kar je zopet v interesu države in občine.

Vse te tehtne razloge naj blagovoli gospod delegat prevdariti in izdati ukrepe, ki bodo zamogli posestnikom vzdrževati hiše in jih popravljati in prenesti davčna bremena, ki so itak pri nas mnogo previsoka. S tako blagohotno odredbo pa se bo prihranilo mnogo dela in pisarij, ne samo posestnikom, temveč mnogo več še finančni upravi sami.

Pri tem pa ni še prezreti dejstva, da je zakon o hišno najemniškem davku nad 107 let star, da takrat še ni bilo ne deželnih, ne okrajnih in občinskih doklad, še manj pa invalidskega davka ter vojne komorske doklade.

Sedaj z napetostjo pričakujemo rešitve te velevažne zadeve.

Občni zbor naše Zveze

Za časa našega kongresa se je v Ljubljani vršil tudi občni zbor Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani dne 7. septembra 1926. Občni zbor je ob 5. uri otvoril predsednik g. Ivan Frelj s pozdravom na navzoče, zlasti predsednika Glavnega Saveza dr. Marinkoviča in ostale delegate iz Beograda, Zagreba, Novoga Sada, Sremske Mitrovice, Splita, Belovarja, Osijeka, Sušaka, Karlovca i. t. d. Pozdravil je vse zastopnike društev iz Slovenije, ki so bila zastopana vsa brez izjeme. Končno še prav posebej pozdravil zastopnika iz Dunaja g. dr. Trnka. Poda poročila o delu v pretečenem letu in o doseženih uspehih. Poroča o konferenci in intervencijah v Beogradu, ki niso bile brez uspeha, ker smo z beograjsko in zagrebško zvezo marsikaj dosegli. V naši zvezi je včlanjenih 17 društev, ki dobro delujejo. V zadnjem času smo ustanovili zopet tri društva, ki prično v kratkem delovati.

Da je potrebno v vsakem večjem in pomembnejšem kraju ustanoviti društvo, nam kaže posebno Bled. Tamošnje mlado društvo že prav dobro deluje in ima že nad sto članov. Prepričan sem, da bomo tudi v drugih krajih mogli ustanoviti nadaljna društva, ker posestniki čezdalej bolj uvidevajo potrebe teh društev. Članov šteje društvo nad 4000, kar je sicer lepo število, a vendar še premalo za naše razmere. Dolžnost vsakega posestnika je, da se tega zaveda, nihče ne sme misliti, da naše delo njega ne interesira in da je vseeno, če je včlanjen ali ne.

Ni še dovolj, če se stanovanjski zakon odpravi. Naše delo gre še naprej. Saj vsi vidimo, kakšne važne naloge imamo in koliko dela nas še čaka. Zato apeliram na vse navzoče zastopnike, da skušajo razširiti našo organizacijo, da skušate pridobiti nove člane, ki naj se združijo v tej naši zvezi in dalje v centralni organizaciji!

Zvezni odbor je rešil v pretečenem letu 740 vlog, s čemer je imel gotovo mnogo posla. Imel je več sej ter je dajal članom pojasnila glede stanovanjskega zakona, v davčnih zadevah itd. Potom društva so posestniki dosegli marsikake uspehe, kakor bi jih sami ne bili nikdar. Če kje kako društvo ne deluje tako, kot bi moralo, ni to krivda zveze, ampak je krivda dotičnega odbora oziroma društva samega. Zato apeliram na Vas, da sklicujete vsaj vsake 3 mesece sestanke, članom pojasnjujete razne pereče zadeve ter jim odgovarjate na vprašanja.

Konstatiram pri tej priliki, da nam nekatera društva niso odgovorila niti v davčnih zadevah in vendar je to vprašanje tako važno, da bi mu morali posvečiti vso pozornost, posebno sedaj, ko se namerava izvesti nova davčna reforma.

Najvažnejši vprašanja za nas sta stanovanjsko in davčno vprašanje. Glede stanovanjskega vprašanja so se lansko leto razmere precej zboljšale. Novi stanovanjski zakon nam nudi marsikake ugodnosti. Seveda vsebuje tudi marsikaj, kar je nam v škodo, vendar smo pa v drugi inštanči dosegli razsodbe, ki nam niso bile v škodo.

Seveda se hočemo tudi v naprej z vsemi silami boriti proti slabim določbam stanovanjskega zakona. Pravica je na naši strani in mi ne odnehamo, dokler stanovanjsko vprašanje ne bo rešeno nam v korist. Berite pazljivo »Moj dom«, ki prinaša razne važne razsodbe, ki jih redigira naš pravni referent.

Vsako društvo, ki potrebuje kako pojasnilo, naj se obrne na zvezo. Dajajte članom, ki niso verzirani v stanovanjskih, davčnih in drugih zadevah, potrebna pojasnila. Taka pojasnila bo moglo dati vsako društvo, ki marljivo deluje in pazno

zasleduje naše delovanje. Če pa samo ne more tega, naj se pa obrne na zvezo, predno se kdo spusti v negotovo pravdo. Sedaj se pa dostikrat pripeti, da prične kdo brez vsakega pomisleka pravdo in pride v našo pisarno šele potem, ko je že vse izgubljeno.

Kakor rečeno, poučujte člane v vseh potrebnih stvareh. Če pa sami dvomite, potem naj se pa obrne dotično društvo na zvezo, kjer bo sigurno dobilo pojasnilo, ali je pričakovati kak uspeh, ali se bo pa takoj odsvetovala vsaka pravda. Društva je treba na ta način oživeti. Če bodo posestniki videli, da je eden ali drug dosegel kak uspeh, bodo v veliko večjem številu pristopali in dosti točneje izpolnjevali svoje dolžnosti napram društvu.

Povejte posestnikom, da nas čaka še vse polno dela. Oni hišni posestniki, ki so po naši organizaciji dosegli kake uspehe, bi se morali pač zavedati svojih dolžnosti napram društvu. Na žalost pa moram konstatirati, da so mesto da bi skušali pridobiti kake nove člane, še sami izostali, kar kaže dotičnike v precej čudni luči.

Glede stan. zakona naj omenim še to, da je hotela vlada v zadnje dvanajstine vnesti določbo, da se stan. zakon podaljša s fin. zakonom o zadevnih dvanajstinah. O tej svoji nameri vlada ni prav nič obvestila organizacije hišnih posestnikov ter smo mi za to le slučajno izvedli. Vsi dobro vemo, kaj so dvanajstine in kaj je državni proračun. V finančni zakon spada samo to, kar je v zvezi z drž. proračunom, ne spadajo pa v finančni zakon stvari, ki jih je treba urediti s posebnimi zakoni. Zato tudi stan. zakon ne spada v fin. zakon. Če bi mi ne bili za to vladno namero pravočasno izvedeli in če bi je ne bili preprečili, bi imeli danes stan. zakon podaljšan za nedoločen čas.

V Beogradu smo obiskali poslance, katerim smo dokazali, da to ne spada v finančni zakon in tako smo dosegli, da podaljšanje stan. zakona ni prišlo v finančni zakon.

Potem je došla kakor bomba vest, da so najemniki priredili shod v Mariboru, na katerem so zahtevali podaljšanje oziroma še poslabšanje sedanjega stan. zakona. Rekli so, da je hišnim posestnikom treba odvzeti njihove prevelike pravice, ki jim jih baje nudi sedanji stan. zakon. Radi tega je ministrstvo za soc. politiko oziroma njegovo uradništvo, med katerimi tudi Slovenci niso zadnji, napravilo nek načrt novega stan. zakona, ki ga hoče predložiti na skupščini. Nato predsednik obširno popisuje razna pota in boje, ki jih je imela organizacija skupno z zastopniki iz cele države, predno se je vlada odločila predložiti vladi stan. zakon, ki je v poletju ostal nerešen. Nato otvori predsednik debato in se k besedi oglasi predsednik društva hišnih posestnikov iz Kamnika g. dvorni svetnik dr. Šubelj, ki govori: Mislím, da govorim iz srca vsem gospodom, če se zahvalim vodstvu društva za izvanredno delavnost, ki jo je razvijal v preteklem letu. Temu nimam pristaviti drugega, kakor prositi, da tudi za naprej deluje v tem smislu.

Kar se tiče poročila samega, mislim, da moramo upoštevati izvajanja g. predsednika, ker vidimo, kaj se da doseči s smotrenim delom. Saj vsak človek, ki našega g. predsednika pozna, vé, da je on duša vsega našega dela. Zato ga prosim, da vztraja na začrtani poti in nam še v naprej pošilja tako očetovske opomine kakor dosedaj. (Živahno odobravanje.)

Potem pride na vrsto blagajnikovo poročilo, ki ga poda g. ravnatelj Jeglič, ki se tudi jednoglasno odobri. G. ravnatelju Jegliču se izreče zahvala za natančno in vestno poročilo, ter se ga naprosi, da vsaj za eno leto prevzame blagajniške posle.

Nato se preide k volitvi odbora in se predsednikom ponovno izvoli g. Ivana Frelaha in na njegov predlog za podpredsednika g. Julija Glaserja, predsednika društva iz Maribora. Predsednik poroča še o nekaterih važnih davčnih zadevah, ki jih občni zbor z odobravanjem vzame na znanje. Pri poročilu o ocenitvi svojih lastnih stanovanj povdarja g. dvorni svetnik dr. Šubelj:

Jaz bi gospoda predsednika opozoril na to, da se po novem zakonu zahteva davčna ocena za vsak stanovanjski prostor, ki ni oddan za stanovanje; to ovira vsak higijeničen napredek naših stanovanj. — Vedno se nam priporoča, kako naj skrbimo za to, da bodo naša stanovanja urejena čim bolj higijenično. Kako pa naj to storimo, če pride n. pr. kopalnica, ki si jo kdo napravi v svojem stanovanju, v poštev kot stanovanjski prostor. S tem se ovira vsak higijeničen napredek naših stanovanj, ker se bo vsakdo temeljito premislil, predno se bo odločil za kake higijenične naprave. Vse to naj gospodje na merodajnih mestih dobro premislijo.

Po odobritvah teh točk pridejo na razpravo resolucije, ki so jih sprejeli razni odseki III. kongresa in katere resolucije pridejo na glasovanje na manifestacijskem kongresu drugi dan. Vse te resolucije, katere so bile že natisnjene, se odobre. Nato pride na vrsto razprava o izdajanju našega lista »Moj Dom«, ki je ena najtežjih nalog naše organizacije. —

»Moj Dom« izhaja šesto leto. Res je, da list ni bogve kako obsežen, toda za 15 Din na leto tudi ni mogoče kaj več zahtevati. To je mogoče samo v krajih, kjer je organiziranih na tisoče in tisoče posestnikov. Na Češkem je organiziranih 85.000 posestnikov, v Nemčiji pa celo 300.000. — Zadnjič je bilo samo na kongresu 6000 delegatov. Tam lahko izdajajo za nizko ceno obsežnejše liste, pri nas pa to ni mogoče. Vendar se je pa naš list povzdignil tako visoko, da ga celo advokate naročajo in pazljivo čitajo. Želeti bi bilo, da se tudi naši člani nekoliko bolj interesirajo za naš list in da se ne dogajajo slučajji, da ga marsikdo niti ne pogleda.

Naš list se bo tudi v prihodnje držal začrtane poti ter bo dajal nasvete ne samo v stanovanjskih, ampak tudi v davčnih zadevah. Po mojem mnenju je list potreben in tudi zasluži, da ga vsestransko podpirate.

Nekaj bi vas, gospodje še prosil. — Opišite in sporočite nam vse slučaje, ki se vam pripete v vašem življenju. Pošljite nam poročila o vaših občnih zborih itd. Vsi odborniki imate lepe ideje, toda nobenega ni, da bi tako idejo spravil na papir in jo objavil v listu. Sodelujte vsi, ker bo to v splošno korist. Čim bolj se boste zavzemali za naš list, čim bolj boste vanj dopisovali, tem bolj bo naš list prosperoval. Če čitate današnje številko, vidite, da je naš list dober. (Dv. sv. dr. Šubelj: Imenitna številka!) Iznenaden sem na tem priznanju in me veseli, ker vidim s kakim zadovoljstvom ste sprejeli to številko.

Oglasi se k besedi g. Malovič iz Novega mesta:

Oglasi se k besedi g. Malovič iz No. 7. točki dnevnega reda, ki razpravlja o davčni reformi in zlasti o hišno najemniškem davku, prezrla velevažna stvar, ki je velikega pomena za bodočnost in za razvoj oz. odpravo stan. mizerije. V vladnem načrtu je hišno-razredni davek izostal. — Tukaj se ni nič upoštevalo glede davčnih olajšav za nove stavbe. Vladni načrt predvideva za pritlične hiše davčno prostost samo za 6 let, za enonadstropne za 12 let in za večnadstropne 20 let.

Ne vem, kaj vlada oziroma ministristvo financ misli, da ravno najmanjšega človeka najbolj obdavi, medtem ko kapitalistom daje večje ugodnosti. Kapitalist,

ki si more postaviti veliko hišo, bo užival davčno prostost, medtem, ko bo siromak, ki si je s pristradanimi krajcarji postavil svoj borni dom moral plačevati velike davke.

To je gotovo kruta krivica in zato je popolnoma umestna, da se današnji občni zbor bavi tudi s tem vprašanjem in sprejme predlog, da se ta zadeva splošno uredi in da se določi 15 letna davčna prostost za vse nove zgradbe, pritlične kakor tudi eno- ali večnadstropne.

Pri nas stanov. mizerija ne bo prej ublažena, dokler ne dobimo gotovih ugodnosti, da si bodo mogli ljudje zidati svoje hiše.

Zato predlagam, da se sprejme v novi davčni zakon določba, po kateri naj bodo vse nove stavbe 15 let davka proste.

Predsednik Iv. Frelah:

Na izvajanje g. Maloviča imam pripomniti, da je njegova zahteva že obsežena v resoluciji, ker se tam zahteva, da se dovoli za vse nove zgradbe 20letna davčna prostost.

Omenjam, da smo v tem oziru že tudi nastopili v Belgradu, a da niti belgrajskih hišnih posestnikov nismo mogli pridobiti za to, ker so bili mnenja, da bodo mali posestniki s tem samo špekulirali in da jim torej ni treba dovoliti take olajšave.

Sedaj, ko je ta stvar prišla v razpravo v odseku, so se poslanci zedinili na 15 let. Do glasovanja še ni prišlo in je torej to vprašanje še vedno odprto. Upam, da se bodo poslanci zedinili na 15 let in da se bode črtalo tudi doklade.

Končno govori še g. Novak iz Maribora radi prevelikih taks, ki jih more posestnik plačati v znesku 300.— Din, za kako malo stanovanje, katero je plačano 50.— ali še manj Din, kar mu predsednik primerno pojasni. Ker se nihče več ne oglašuje k besedi, zaključuje predsednik lepo uspeli občni zbor ter se zahvali za obilno udeležbo ter povabi navzoče na prijateljski sestanek še isti večer v veliko dvorano hotela Union in pa na veliko manifestacijsko zborovanje drugi dan.

Naročnina za „Moj Dom“ v letu 1927

Naročnikom »Mojege Doma« izven Ljubljane smo priložili današnji številki položnice naše Zveze ter jih prosimo, da nemudoma po njih poravnajo naročnino za leto 1927, v znesku 15.— Din; če pa je kdo v zaostanku še za prejšnja leta, naj nakaže primerno večjo vsoto. Kdor je naročnino že plačal, naj položnico odda drugemu, oziroma naj pridobi novega naročnika. Kateri naročnik se nahaja v boljših gmotnih razmerah, naj pošlje za organizacijo primerno večji prispevek, ker stroški lista in cele organizacije rastejo in je vse delo združeno z največjimi žrtvami. Posestniki se torej vabijo, da naj sebi v korist takoj plačajo naročnino, ne pa da bi v tako važnem in težavnem času »Moj Dom« celo vračali. Pretečeno leto smo imeli mnogo stroškov s kongresom, jednako bo v prihodnjem letu, ko se vrši kongres v Splitu, in ki mora doseči izjednačenje davkov in na vsak način preprečiti podaljšanje stan. zakona. Upamo, da bodo hišni posestniki upoštevali ta naš poziv, ter storili takoj svojo dolžnost. V zadnji številki »Mojege Doma« smo pozvali posestnike in društva, naj se izjavijo o naši nameri list razširiti. Toda na ta oklic sta se oglašila samo dva ali trije posestniki,

Trboveljski premog, drva, koks, angleški premog, šlezijske brikete dobavlja
„ILIRIJA“, LJUBLJANA
 Kralja Petra trg 8   Telefon 220
 Plačilo tudi na obroke.

vsi drugi so bili tihi in s tem dokazali, da ni potreba našega lista razširiti in se boriti proti skriteму komunizmu. Pa kljub temu bomo skušali naš list razširiti.

Razno.

Hišni posestniki ljubljanski se ponovno vabijo, da poravnajo članarino za l. 1927. po položnicah, ki smo jih priložili v zadnjem »Mojem Domu« ali pa se zglase v naši društveni pisarni. Dosedaj je plačalo članarino bore malo posestnikov in upamo, da bodo sedaj začetkom februarja, ko prejmejo plačane najemnine to storili prav vsi posestniki brez izjeme, da ne bomo zopet imeli toliko posla, kakor navadno z iztirjanjem članarine od hiše do hiše, kar nas tudi mnogo stane.

Občni zbor društva hišnih posestnikov za Jesenice, Javornik in okolico se vrši v nedeljo, dne 6. februarja 1927 ob 3. uri popoldne v restavracijskih prostorih gosp. Tancarja na Jesenicah. Razen običajnega dnevnega reda bo o stan. zakonu, stanovanjskem vprašanju v obče ter davčnih zadevah poročal zvezni predsednik g. Frelah iz Ljubljane. Dolžnost vseh hišnih posestnikov je, da se tega shoda udeležijo brez izjeme, da bodo dobili lahko potrebna pojasnila ter si s tem prihranili stroške in pota.

Napoved za dohodnino za leto 1927 je vložiti do konca januarja 1927 pri davčnih oblastvih. Kateri posestnik še ni tega storil, naj nemudoma napravi, da se izogne previsoki obdačitvi, ker v slučaju, če ne vložijo napovedi, se ga po svoje oceni. Če pa kateri posestnik ne more napovedi pravočasno vložiti, naj prosi za podaljšanje roka. Ker smo navodilo za sestavo napovedi priobčevali prejšnja leta, pa letos to opustimo radi pomanjkanja prostora. Potrebna pojasnila pa se izve v društveni pisarni.

Do konca januarja 1927 je vložiti tudi napoved za odmero rentnine, kar je zlasti važno za one posestnike v letoviških krajih kakor na Bledu, ki oddajajo stanovanja s pohištvo ter se jim od najemnine odbije primeren znesek za pohištvo, postrežbo, od katerega se jim pa potem pripisuje rentni davek.

Do istega časa je vložiti tudi napoved za odmero davka na poslovni promet in sicer oni zavezanci, kateri promet v l. 1926 ni presegel zakonite meje 360.000 Din in ni bil manjši od 15.000 Din.

Vse navedene napovedi so zavezane taksi 5 Din.

**Vodovodni Instalater,
 Klepar in krovec**

zaloga škrlc (strešnikov)

Teodor Korn

Ljubljana

Poljanska cesta številka 8

**Kovaško in kolarsko obrt
 priporoča, ter ima v zalogi
 različne vozove
 MATIJA TERLEP
 Sv. Jerneja cesta - Šiška - Ljubljana**